

Advies Ambitieagenda Passend Onderwijs 2023 – 2027

Mei 2026

In de adviesgroepbijeenkomst van mei 2026 dacht Jeugdplatform Amsterdam mee over de Ambitieagenda Passend Onderwijs 2023 – 2027. Aan de hand van drie stellingen ging de groep in gesprek. Uit het gesprek kwamen een aantal belangrijke adviezen over de ambitieagenda en de invulling daarvan.

Minder focus op schoolaanwezigheid, meer focus op het welzijn van de leerling

In de Ambitieagenda wordt er veel nadruk gelegd op het voorkomen en terugdringen van schoolverzuim. Hoewel het volgens de leden natuurlijk belangrijk is dat kinderen naar school kunnen gaan, ligt de nadruk te veel op het stimuleren van het individuele kind om (terug) naar school te gaan en te weinig op het stimuleren van scholen om zich aan te passen aan het kind. De focus lijkt daarmee nog steeds te liggen op zorgen dat iedereen in hetzelfde systeem past. De focus op leerrecht is iets anders dan simpelweg inzetten op passen binnen het systeem en schoolaanwezigheid. Er wordt volgens ouders te weinig gekeken naar de oorzaken van schoolverzuim of schooluitval en de rol die scholen hierin spelen. Zo ligt er volgens een ouder te veel focus op de lesstof, en te weinig op welzijn, verbinding en sociale veiligheid.

Jongeren zelf zijn er duidelijk over: vaak kunnen scholen met kleine aanpassingen al een groot verschil maken. Niet moeilijk doen over kleine dingen, zoals een keer een uur later komen, een aanpassing in het rooster of wekelijks samen een to do-lijst maken, begripvol zijn en vertrouwen hebben in een kind helpen écht. Scholen moeten samen met leerlingen kijken naar wat zij nodig hebben en dat zo goed mogelijk faciliteren. Deze verantwoordelijkheid van scholen zouden onze leden graag meer teruglezen in een volgende Ambitieagenda.

Meer toezicht en controle op scholen

Scholen zijn samen (in het Samenwerkingsverband) verplicht om passend onderwijs te bieden aan leerlingen. Alleen: dat gebeurt veel te vaak nog niet. In de Ambitieagenda wordt vooral de nadruk gelegd op betere samenwerking, bestaande initiatieven versterken en goede randvoorwaarden creëren. Leden vinden dat er ook meer toezicht en controle komen op scholen, om te zorgen dat zij hun plichten en gemaakte afspraken nakomen. Wat hier onder andere belangrijk voor is, is goede documentatie. Nu worden veel afspraken mondeling gemaakt, waardoor het op een later moment moeilijk terug te vinden is wat er precies afgesproken is en er te veel ruimte is voor misverstanden. Ook ervaren ouders dat zij te vaak niet worden meegenomen in het maken van (belangrijke) besluiten over hun kind.

Wat daarnaast kan leiden tot meer controle op scholen, is de inzet van onafhankelijke organisaties. Een lid vindt dat er ook te weinig onafhankelijke organisaties of personen betrokken worden. Veel instanties die zich bezighouden met scholen en het welzijn van leerlingen, horen uiteindelijk bij hetzelfde systeem. Haar ervaring is dat scholen vaak pas écht actie ondernemen wanneer er een onafhankelijke partij betrokken raakt, daarom vindt zij dit extra belangrijk.

“Zo passend mogelijk” in plaats van “zo dichtbij mogelijk”

In verbeterlijn III staat geschreven dat hulp zo dicht mogelijk bij huis en school georganiseerd wordt. Hoewel het natuurlijk fijn is als hulp zo dicht mogelijk bij gezinnen is georganiseerd, zou dit volgens onze leden niet het uitgangspunt moeten zijn. In plaats van “zo dichtbij mogelijk” zou het moeten gaan om “zo passend mogelijk”. Zo passend mogelijk onderwijs of zo passend mogelijke hulp kán dichtbij zijn, maar ook verder weg. Zo vertelt een ouder dat hij uiteindelijk buiten de stad passende ondersteuning vond voor zijn kind, omdat het binnen Amsterdam niet lukte.

Echte samenspraak

Een van onze jongere leden sluit af met dat scholen uiteindelijk altijd de beslissingen mogen nemen over leerlingen, bijna alsof zij bepalen “of iemand het wel verdient”. Dit is behoorlijk ouderwets! Beslissingen horen samen met leerlingen en hun ouders genomen te worden. Daarom zien onze leden graag ook dat het hoorrecht in de volgende Ambitieagenda een duidelijke rol krijgt.